

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Kiötizetési helyben, közhas. keréva :
Egész évre . . . 12.- kor. Negyedévre . . . 8.- kor.
Félévre . . . 6.- kor. Egy óra . . . 1.- kor.
Egyes szám ára 4 fillér.

Felolós szerkesztő :
SIMON ISTVÁN.

Lapkiadó :
HOROVITZ ZSIGMOND.

Szerkesztőség és kiadóhivatal : Darabos-utca 7. sz. a. — Telefon 412. szám.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve
Egész évre . . . 18.- kor. Negyedévre . . . 4.50 kor.
Félévre . . . 9.- kor. Egy óra . . . 1.50 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

A zugbankok és a mai nagy drágaság.

Debrecen, dec. 6.

Cikket írni ma az életszükségleti tárgyak drágasága ellen: bizony, falrahányt borsó az, semmi más. Elő szó vagy betűkbe öntött gondolat, amit erre a tárgyra elfecsérelnek; annyit sem ér az, mint egy ujjhegynyi szentelt víz.

Az életszükségleti tárgyak, élelmiszer, fa, szén, kőolaj; és a többi drágaságának enyhítése céljából még a törvényhozás is közvetlenül csak vajmi keveset tehet, de a fogyasztóknak más téren való védelme érdekében csak egy rövid, mindössze három-négy szakaszos törvényt kellene hozni és nézetünk szerint, ha nem is lényegesen, de némileg javulna a helyzet az életszükségleti tárgyak drágaságát illetően is.

A pénz is, mint ilyen, kereskedelmi és fogyasztási cikk és a pénznek is vannak közvetítő kereskedői, a különböző bankok és fogyasztói, a kölcsönkérők.

Nos, ezen a téren, gondoljuk, hogy a törvényhozás egy rövid, három-négy szakaszos törvénnyel alapos védelmére kelhetne a fogyasztóknak főleg a zug bankok ellen és ettől a védelem-várnánk a drágaságnak: — ha nem is számbavehető, — de mégsem megvetendő vagy alábecsülendő csökkenését.

A kis bankokhoz forduló kölcsönkérők legnagyobb része tudniillik termelő vagy közvetítő kereskedő. X fölvesz kétezer koronát és azzal

szatócsholtot rendez be magának, Y fölvesz ezer koronát a s azzal péküzletet nyit, Z fölvesz ezeröttszáz koronát és a mészáros-ipart kezdi vele üzni.

A vidéki kis bankok, csak a rongyos, ötven usque százezer korona alaptőkével megalkult fattyui a szolid pénzületnek, rettenetes rablógazdaságot folytatnak a kölcsönkérő bőrére.

Ezért is mondhatni nagyobb a drágaság a vidéken, mint a fővárosban. Nyolc százalék kamat és négy százalék pótdíjnál kezdődik az üzlet, ehez járul két százalék kezelési vagy kiállítási díj, egy százalék az értesítésért (hogy váltója ekkor meg ekkor jár le) és tudja isten még micsoda. Ez eddig tizenöt százalék. Szép summa, ugy-e bár? Csakhogy ez a rongyos kis bank még ennél sem áll meg, hanem még vagy öt százalékos stornodíjat is köt ki magának.

Minden művelt ember tudja, hogy mi a storno és a stornodíj, de nagyon kevesen tudják, hogy mit ért egy olyan kis vidéki poloska-bank storno és stornodíj alatt.

Mikor a kis bank kölcsönt ad, az adóssal nemcsak váltót, hanem kötelezvényt is irat alá és ebben benne van, hogy az adós tartozik a kölcsönvett tőkét tíz vagy husz egyenlő fél- vagy negyedévi részletben visszafizetni. Ha azután az a szerencsétlen adós máshol olcsóbb kamattal tesz szert kölcsönre és az uszorás kis bankot megállapodástól eltérően egyszerre fizeti ki, akkor nemhogy kamatvisszatérítést nem

kap, de még ő tartozik a tőkén felül vagy öt százalék szerződés felbontási díjat fizetni. Ezt értik a kisbankok stornodíj alatt és a királyi ügyész ur figyelmébe ajánljuk ezeknek a részvénytársasági nadályoknak ezt az újabb manipulációját.

Egy-egy ilyen vidéki kis bank évenként átlag kétszázezer koronától hatszázezer koronáig terjedő kölcsönöket folyósít.

Vegyük már most egy középszámot, négy-százezer koronát. Normális hét százalékos kamattal mellett fizetne ezért a kölcsönvett 28 ezer korona kamatot, de a tizenöt százalékos uszorakamat mellett fizet 60 ezer koronát. A 32 ezer korona kamatkülömbözet azután — tekintve, hogy a legtöbb kölcsönvett közvetítő kereskedő és termelő — végeredményében a fogyasztó fizeti meg, vagyis a szegény vidéki járásbíró, az adótiszt, a tanító, a felkész, az írnok, stb.

A vidéki uszorás bankok ezen hallatlan garázdálkodása tehát lényegesen összefügg a lokális drágasággal és ezért ajánljuk, hogy a törvényhozás ha már más téren közvetlenül nem is segíthet, legalább ezen a téren segítsen. Mondja ki egy szigorú szankcióhoz kötött törvényben, hogy összesen hét maximum nyolc százalékos kamattal többet semmi néven nevezendő cím alatt szedni nem szabad és nemcsak a kiuzsorázott egyén szorult helyzetéből és vagyoni romlásától függően, hanem anélkül is minősítse uszoravétségnek azt, ha valaki, legyen az egyén vagy társaság, a törvényben meg

A kuruc kakasok.

Írta: Lampérth Géza.

Mármora-tenger partján, csöndes Rodostóban egyszerre csak nagy riadalom támadott vala az urnak 1720-ik esztendejében.

Megnevezett esztendőben történt ugyanis, hogy egy szép őszei napon valamely rongyos kuruc peregrinus katona érkezék oda II. Rákóczi Ferencz, a bujdosó «madzsar királ» udvarába és azt a hirt hozá, hogy Havasalfölde felől huszárok közelednek.

— A főgenerális Bercsényi Miklós édes fia: László urfi vezeti őket — újságolta a jövevény — s egyenesen idetart Rodostóba, hogy meglátogassa rég látott édesapját és imádott fejedelem urát. Aztán itt kiegészítve regementjét, tovaszánguljon azzal a frankusok országába új hirt, új ragyogást szerzendő a bealkonyult magyar dicsőségnek.

Hát e rongyos peregrinus katona hire nyomán támadt a nagy riadalom csöndes Rodostóban; ott is főképpen az örmény városrészen, hol a magyar bujdosók laktanak, aminek következtében a huszár urakhoz is minden valószínűség szerint ennek a városrészen leendett legtöbb szerencséje.

Csakhogy éppen ezért támadott a nagy riadalom, mivelhogy a jámbor örmények nagyon megijedének vala ettől a veszedelmesen közeledő «szerencsés»-től. A magyar huszárokról ugyanis hallottak már egyet-mást a bennszülöttek is, azoktól a vitéz hadfiaktól, akik a félholdas zászlót követve, többször el-elkalandoztak már a Tisza-Duna tájára.

— Hogy szörnyűségesen fránya és izgága legények azok! — Így szállt a riasztó hír szájról-szájra. — Mindenkibe belekötnek és mindenkiket menten gulyássá aprítanak a fringijákkal, aki mukkani mer ellenük...

Am ez még nem volna olyan nagy baj, majd valahogy csak fönttartaná azért a jó barátságot velök. Mondják, hogy a szagos füstöt nagyon kedvelik és egy jó pipa dohányért szívesen lemondanak egy bogrács gulyásról, — már tudniillik olyanról, amit maguk aprítanak a muzulmánok és egyéb jámbor halandók becses husából... A nagyobbik baj ott vagyon, hogy — mint a fáma mondja — roppantul kaskermészetűek ezek a kuruc vitézek. Ahol megbabonázzák a fehér népet. Villás bajuszukat ha kifenik, piros csizmájukon rézsarkantyujokat ha összepengetik, nincsen az az asszonyszemély, amelyik ellen tudjon állani. S ezt tudván a

selymák, egyebet sem tesznek, folyton-folyvást csak a bajuszokat pödörgetik...

— Ez hát kész veszedelem, ez ellen tenni kell valamit. De hát hogyan és mit? — imigyen tanakodának a boldogtalan bennszülöttek, összedugva füstös fejüket a rizsföldeken, a szőlőskertekben és a tengerparton.

Mindenütt e fogas kérdés fölött folyt a vita mignem abban állapodtak meg, hogy közös tanácskozásra kell összehívni a városrész férfait, ott majd talán akad valakinek valami mentő gondolata.

Össze is ült a kupaktanács hamarost, ámde mielőtt a mentőgondolat kipattanhatott volna valamely tarkoponyából, már széjjel is rebent az egész tisztes konzilium. Még pedig azon egyszerű, de könnyen érthető okból, mert kelet felől, valahonnan a balukáli szőlőskertek közül egyszerre csak harsány huszár-trombita és dobpergés nem éppen kellemes hangját röpté Rodostó felé a lengedező fuvalom...

Néhány perc multán már az örmény város utcáján pattogott, szikrázott a Bercsényi-huszárok paripáinak patkója.

A főgenerális fia, a daliás Bercsényi László őbester maga vezette regimentjét, büszkén táncoltatva vasderep paripáját, a kedves «Bujdo-

Megérkeztek a Karácsonyi és Újévi ajándékok!
Talhammer Hermine előnyomda és kézimunka üzletébe Szent-Anna-u. 1. sz.

állapított hét vagy maximum nyolc százalékosnál nagyobb kamatot szed.

Amely pénzintézet — bármilyen legyen a pénzügyi helyzete — maximum nyolc százalékos kamattal nem képes a hitelkéregeknek szolidan megfelelni, az pusztuljon inkább, de szemérmetlen uzsoráskodásával ne mozdítsa elő az általános elszegényedést és ne segítse fokozni a túlfelületlen drágaságot.

Országgyűlés.

Apponyi interpellációja a Ház mai ülésén.

A KÉPVISELŐHÁZ ÜLÉSE.

A képviselőház mai ülése igen későn, háromnegyed 11 órakor kezdődött, mert a Ház tagjai nem voltak együtt tanácskozásképes számban. Az ellenzék azzal fenyegette az elnökséget, hogy kéri a tanácskozásképeség megállapítását, mert a munkapárt részéről alig huszan voltak jelen. Végül abban egyeztek meg, hogy már felegykor áttérnek az interpellációkra és ennek ellenében az ellenzék nem fogja kérni a tanácskozásképeség megállapítását.

A véderővita folytatásában az ülés egyetlen szónoka Bizony Ákos volt, aki az ismert ellenzéki szempontokat fejtegette. Ezután áttért a Ház az interpellációkra. Először is Zichy János gróf válaszolt Batthyány Tivadar grófnak és Sümegi Vilmosnak iskola-ügyekben hozzántézett interpellációira, majd az új interpellációk beterjesztésére került a sor. Az interpellációk jegyzékén Apponyi Albert gróf interpellációján kívül Somssich Tihamérnak a marhafertőzés ellenőrzése, Ráth Endrének a közszállítások szabályozása, Bikádi Antalnak a dohánytőzsdék adományozása körül előforduló visszaélések és Beck Lajosnak a vagyonhiány ügyében beterjesztett interpellációi szerepeltek.

Apponyi Albert gróf Conrad vezérkari főnök lemondása tárgyában az ülés végén a következő interpellációt terjesztette elő:

1. Való-e az, hogy a volt vezérkari főnöknek ezen állásáról történt lemondása katonai oldalról mutatkozott oly törekvésekkel függ össze, melyek odairányultak, hogy külpolitikánkban a kettős monarchia mindét államának parlamentje által helyeselt alapgondolatát, a

hármasszövetséget, Olaszországgal szemben megbénítsák?

2. Ha ez való és ha e törekvések ezidő szerint meg is hiúsultak, kötelességének ismeri-e a miniszterelnök ur gondosan örködni és ha kell, az iránt intézményes biztosítékot szerezni, hogy külpolitikánkban az arra alkotmányunk szerint hivatott tényezők irányítsák és hogy egyáltalában más katonai befolyás e politikában ne érvényesüljön, mint amely a felelős közös hadügyminisztert és a két állam honvédelmi minisztereit, mindegyiket a maga alkotmányos hatáskörében megilleti?

3. Tekintettel a most lefolyt eseményekre, hajlandó-e a miniszterelnök ur a Házban a közös hadsereg vezérkari főnökének hatásköréről, a közös hadügyminiszterhez és a két honvédelmi miniszterhez való viszonyáról tüzetes felvilágosítást adni?

4. Ragaszkodik-e külügyi hivataiunk és kormányunk ezentúl is a hármasszövetség politikájához és ha igen, nem látja-e a miniszterelnök ur a történetek és az ezekhez világosított kombinációk után szükségesnek, hogy e tekintetben határozott hivatalos nyilatkozat által minden kétely eloszlatassék?

Mivel a miniszterelnök Bécsben van, az interpellációra Apponyi ma nem kapott választ.

Nagy-Debrecen az egyetemi város.

Rákosi Viktor írása a Csokonai-körhöz

Rákosi Viktor arra az üdvözlő iratra, amelyet harminc éves irodalmi munkássága alkalmából intézett hozzá a Csokonai-kör, a következő nagyon érdekes Debrecenre és a Csokonai körre nézve megtisztelő levéllel válaszolt:

Nagyságos

GÉRESI KALMAN

urnak,

a Csokonai-kör elnökének

Debrecen.

Mélyen tisztelt Elnök Ur!
Kedves barátaim!

Mély meghatottsággal köszönöm meg Nagy Debrecen első kulturtestületének: a Csokonai-körnek meleg üdvözlését.

«t», melyet még édes atyja híres ungvári istállója nevelt számára.

Amde hiába táncolt negédesen a szép Bujdosó, hiába rivallt a trombita és hiába pergett dob, nem volt, aki benne gyönyörködje. És nagyhiába tekintgetének jobbra-balra a hetyke kurucok, akik hozzá voltak már szokva, hogy ahány falun, vagy városon átmasirozának, ott minden kapu megnyílt és minden kis kapuban rózsá nyílt, olyikban nem is egy, de két-három...

No, itt bizony egy sem.

Kapu, ablak az egész örmény utcán végig mind be vala zárva s ha itt-ott egy-egy fej kis kigaskodott a kerítésen, az bizony szörös volt az istenadta és fekete, mint az éjszaka.... A két szeméből pedig nyájas holdsugárok helyett cikkázó villámok löveltek a huszárok felé oly gyilkos fénygel, hogy szinte a mennydörgést is hallani vélte, akire rátüzték.

Ugy látszik, hát mégis határozta valamit a furafogós örmények.

Egy szó, mint száz: megesett biz az a halatlan dolog, hogy egyetlen egy fehérceledet se láttak a nyalka hadiflák az egész örmény utcában; oly csöndes, néma volt az egész véges-végig, mintha a halál fia ilaktak volna benne. Persze, annál hangosabb örömben uszott a magyarok utcája! Ott kinyitak hej, az ablakok, a kapuk és a szívek Bercsényi László és vitézei előtt...

De örökké az örménykapuk se maradhatk zárva. Végre a feltve rejtegetett menyecskének és hajadonoknak is csak kellett egy kis jó friss tengeri levegő, meg aztán a szőlős-

kertekben is meggyült a munka, közeledvén a szüretelés ideje, ott is szükség volt az asszony-nép fúrge, dolgoz kezére. És csudálatosképpen, amióta vidám asszonyi kacajtól voltak hangosak a rodostói halmok s a Propontis parti ligeti, azóta a magyar huszárok is mindegyre ott pödörgettek a villabajuszokat, hozzápöngtven keményen a rézsarkantyut...

Hát egy darabig csak türték ezt a dolgot a jó örmény atyafiak, de végre is úgy találták, hogy ez ellen tenni kell.

Deputáció indult tehát egy szép napon a városbíróhoz s a vezérszónok egy ravaszképi, aprószemű kalmár, akinek a legszebb felesége volt a városban, ékes virágnyelven ecsetelte a tarthatatlan állapotokat a bölcs kádia előtt. És mély illázzattal megkérte, hogy tegyen valamit ama «cifra kuruc kakasok» ellen, kik mindegyre a más tyukjai körül berzenkednek.... Nem felejtven el a bölcs kalmár természetesen az ékes beszéd után, még ékebben beszélő egynemely aranypenzéket is csuztatni a kádi kaftánzsebébe.

A kádi pedig mindezekre roppant fontos képet vágván, himezett-hámozott és ümgetett, — hogy így meg úgy: az úgy szerfelett kényes... csinyján kell vele banni, mert könnyen a vendégjog megsértése származhatnék belőle, aminek a vége viszont egy finom kis selyemmadzagocska lehetne a szültán ő felségétől, akit Ailah soká éltesse. Ó hát most nem határoz semmit, hanem majd meghányja veti jól a dolgot és a szerint ítélvén, holnap délben dobszóval fogja tudtára adni ítéletét mindazoknak, — akiket illet.

Életem utolsó része sokféle vonatkozásba hozott az Önök nemes városával. Egész életemben szeretettel és érdeklődéssel viseltem életem iránt s ez az utolsó tíz évben csak fokozódott, mert szorosabb kapcsolatba jutottam a várossal. Sokat gondolkoztam a dologról és tisztában vagyok vele, hogy Debrecennek milyen óriási jelentősége van a magyar nemzeti politikában és milyen nagy szerep vár rá a magyar kultúralet fejlődésében. Vajna nézeteimet és felfogásomat úgy meg tudnám írni, mint ahogy azt magányos óráimban megtudom állmodni. Akkor könnyebben megérthetnék azok is, akiknek e város sorsának intézésében irányító, döntő befolyás jut.

Egyik szép álmunk teljesült: a debreceni egyetem megszületett. Ezzel a város élete fordulóponthoz érkezett és tisztán látom azt is, hogy az új egyetemi városban a Csokonai-kör jelentősége is óriásilag fokozódik, mert ő van hivatva a város jövőjéért kulturális életét irányítani. Az ő hivatása lesz egy új irodalmi központot teremteni, mely minden ízében modern, de minden ízében magyar is, a jó izlésnek és magyar érzésnek új iskolája, hová a nemzet nemcsak tanulni, de magyarrá lenni küldi el az ő fiait.

Adjon Isten Önöknek e nagy munkához erőt és egészséget!

Még egyszer köszönöm Önöknek a szíves üdvözlését. Az én gyöngye erőmre mindig számíthatnak, ahol nagy eszmék szolgálatában harcosokra lesz szükség.

Maradok igaz tisztelettel, baráti üdvözléssel

Budapest, 1911 november 29.

Rákosi Viktor,
orsz. képviselő.

Mindenféle
Nyomtatványokat
olcsón készít
HOROVITZ ZSIGMOND
könyvnyomdaja
Darabos-utca 7. sz a.

Egész éjjel a fogas kérdés megoldásán törte a fejét a jó kádi, de bizony sehogysem tudott valami okos megoldást találni. Már végképpen kétségbeesett, mikor másnap reggel, rendes szokása szerint, beállított hozzá Pápay Gáspár, az örökké vidám magyar bujdosó, aki világegyetében nagy tisztelője vala a gyengébb neműeknek.

Jó ideig tárgyalt a két férfiú odabent a legnagyobb titokban, zárt ajtók mögött.

Hogy miről folyt a diskurzus közöttük, azt bizonyossággal tudni nem lehet. Az ajtónálló kapucsi csak annyit látott, hogy mikor a kádi kikísérte magyar vendégét, majd szédült a kacagástól, és Gáspár ur kezét szorongatva, háromszor is ismételte:

— Aferim, madzsar, aferim, aferim.... (Igen jól mondád, magyar, igen jól!)

Mikor a nap delelőre hágott, a jámbor muzulmánok és ravasz örmények kíváncsiságtól égő szemekkel gyülekeztek mindenfelől, hogy meghallgassák a kadia deliberatamát.

Déli harangszóra pontosan meg is perdült a dobszó, melynek kíséretében a következő bölcs ítéletet hirdettette ki a kadia Rodostó utcáin: «Adatik tudtára mindenkinek, akit illet, deputátusoknak csakugy, mint egyéb privatus embereknek, hogy senki a kádiát ennek utána holmi csiribiri kakas-üggyel haborgatni ne merje! A kakas azért kakas, hogy berzenkedjék. A kinek pedig féltős tyukja vagy, az vigyázzon a tyukjára. — Punktum.»

Presbiteri gyűlés.

A 69-ik tanítónői állás betöltése. — Az egyházkerületi választások a debreceni református presbiterium előtt.

Igen fontos egyházi ügyekben fognak dönteni a református egyházközség presbiteriumának tagjai, kik az egyháztanács holtap délután három órakor Dicsőfi József lelkész és Kovács József főgondnok elnöklétével megtartandó gyűlésén megjelennek.

Holnap délután fogja ugyanis a presbiterium választás útján betölteni az újonnan szervezett tanítónői állomást, melyre a ref. egyház iskolaszéke november 18-án ejtette meg a jelölést s a 14 pályázó közül az alábbi ötöt ajánlja s a következő sorrendben az egyháztanácsnak: özv. Mindszenti Imréné, Szűk Valéria, Hajdu Ilona, Ökrös Erzsébet, Vida Julianna. A pályázók közül, amint értesülünk, legtöbb esélye van Hajdu Zsigmond püspöki titkár jeles képzettségű leányának, Hajdu Ilonának.

Leadja a presbiterium a maga szavazatait, Dávidházy János esperes körleveléből kifolyólag, a Dicsőfi József lemondásával megürült egyházkerületi főjegyzőségre s a Kiss Ferenc püspökladányi lelkésznek esperessé történt választásával megüresedett egyházkerületi tanácsbírói tisztre.

Nem tudjuk, hogy kiből összpontosul a presbiterium bizalma a főjegyzői állást illetőleg; azonban az egyházkerületi tanácsbírói tisztre történendő szavazásnál örömmel fogja leadni a maga szavazatait a presbiterium az egyetlen számbavehető jelöltre, ki különben is nem más, mint egyházunk egyik legtehetségesebb lelkésze, Jánosi Zoltánra. Szavazni fog még az egyháztanács apróbb egyházkerületi tanügyi képviselőse is s választ a felsőbb leányiskola igazgatótanácsába egy tagot.

Iskolaszéki és gazdasági bizottsági előterjesztéseket fog még tárgyalni a presbiterium, amelynek tárgysorozatára összesen harminc pont van kitéve.

Unitárius lelkészből református teológus.

György János levele Ferencz József unitárius püspökhöz.

puk és a szívek Bercsényi László és vitézei előtt. Megemlékezett már a «Debrecen» György János dr. volt kolozsvári unitárius teológiai tanárnak szomorú ügyéről. Megirtuk akkor azt, hogy ennek a tudós férfinak néhány hónappal ezelőtt meg kellett válnia teológiai tanári állásától, mert az unitárius egyházi főtanács 1910. évi október havában hozott határozata megtagadta tőle a szabadságot arra, hogy a lelkészképzésben a vallási reformoknak Dávid Ferenc által elejtett fonalát fölveve, egy boldogítóbb hit kialakulását készítse elő.

Az Egyházi Újság szerint az unitárius egyház a leginkább hite szerint valónak találta azt a jejjárást, hogy nemcsak a teológiai tanári, hanem minden más egyházi szolgálatból kizárja azt a hívét, aki a legteljesebb odaadással igyekezett az alapító reformátor nyomdokait követni.

György dr. tanári állásának elvesztése után Amerikába akart menni, de végre is csak itthon maradt s következett rá a megpróbáltatásoknak egész sora, s ő, ki hajdan a teológiában szaktekintély volt, Aradon kénytelen volt zsákhordónak is beállni.

Egy időben reformtervei mérsékelésére is hajlandó volt, de e kísérlete is visszautasításra talált a «protestáns felvilágosultság és szabadságvívóságtól duzzadó» egyházi előjárásnál. —

György dr. most kilépett az unitárius egyházból, áttért a református vallásra s beiratkozott a kolozsvári református teológiai akadémia hittanhallgatójának.

«A teljesebb lelkiismereti szabadság megtalálása végett csatlakoztam — írja — a református egyházhoz. A hosszú, nehéz válság tanulságos iskola volt. Megtanított arra, hogy az, aki elvesztette a Krisztust, közel áll ahhoz, elveszítse az Istent és az Embert.»

György János dr. levélileg jelentette be az unit. egyházból történt kilépését Ferencz József unitárius püspöknek. Az eszmékben gazdag, a tulcsigázott léleknek a legjobb megoldást megtaláló boldogéretetől átitatott levél méltó arra, hogy szöszertint közöljük.

Szól pedig ezen levél eképpen:

«Vettem az unitárius egyház képviselőtanácsának a Méltóságod aláírásával ellátott határozatát, mellyel az egyház feltétlenül és végképen kaput zárt előttem. Jóllehet a határozatot provokáló kérésben, részint hálából, részint abban a reményben, hogy magatartásom mérséklete mellett hajlandók lesznek szolgálataimat az unitárius reformáció történeti értékeinek és erőinek a helyreállítására felhasználni, magam nyújtottam alkalmat még egyszer a munkásságom felett való rendelkezésre: mégis a múlt hóban vett mellőző határozatot megnyugvással veszem tudomásul.

Megnyugvással veszem tudomásul azért, mert minél bizonyosabbá teszi előttem az unitárius egyházi szolgálatról való megválásomnak története azt, hogy a hivatalos unitárius egyház a kereszténység és az unitarizmus alapítója példájának komolyan vételére, vagy az evangéliumok és az új szövetség számos lényeges tanának irányadóul tekintésére gondolni sem akar, annál végzetesebb gyöngeség bizonyosságul tűnik föl a püspöki, egyházi hierarchikus hatalomnak a zsarnoksággal vádolt Knox és Kalvin utódainak messze tultevő tultengése egyfelől s a hazai unitarizmus hitéletének és közszellemének szomorú elernyedése másfelől.

A vallási hanyatlás ilyen köréből való teljes szabadulás pedig mindenestre megnyugtató.

Miután a mostani határozat ismételtén a felől győz meg, hogy a vallásellenes irányzatról a jobb és igazabb utra leendő térés reménytelen: én továbbra nem tekintem magam sem az unitárius egyház tagjának, sem a hazai unitarizmus barátjának.

Illő tisztelettel:

György János dr.»

A magyar református egyház minden biznnyal jobban meg fogja becsülni György személyi kvalitásait, mint az unitárius egyház. — Hisszük azt is, hogy György János dr. lelkében a szeretetet lehelő református Sion a maga szeretetteljes anyai ápolásával el fogja simítani a nem rég mult szomorú, keserves, gyászos történetét...

SZÍNHÁZ.

Kis gróf. Ma este a Kis gróf operett kerül színre hatodszor C) bérletben. A népszerű operett rohamosan elére az Ártatlan Zsuzska: előadásainak számát. Eddig még minden előadása telt házak előtt folyt le s előreláthatólag a mai előadás is számos közönség előtt fog lefolyni.

Pénteki előadások. Holnap, pénteken ünnepnap lévén, a színházban két előadás lesz. Délután három órai kezdettel, mérsékelt helyárrakkal, az Ártatlan Zsuzska népszerű operett kerül színre, melyben ezuttal a címszerepet Belezna Margit fogja játszani, míg este rendez helyárrakkal a Falurossza népszínmű kerül műsorra. Tóth Ede népszínművének előadásán különös érdekességet ad az a körülmény, hogy a kiváló művet Zilahy igazgató teljesen újonnan állítja színre, még pedig ugyancsak elsőrangú szereposztással. Göndör Sándort a debreceni közönségnek hamarosan kedvelté vált színészé, Székely Gyula játsza, Földi Boriskát

T.-Csige Böske, Finom Rózsit Belezna Margit, Gonosz Pistát Zilahy Gyula, Feldit Szilágyi Ernő, Jóska bérést Békessi, a kántort Bérczi Ernő, a cigányokat Ligeti, Máthé és Somogyi játszik. Az előadás iránt nemcsak Debrecenben, hanem általánosan a színész körökben a legnagyobb érdeklődéssel tekintenek. Az érdekes előadásra jegyek előre váltamhtók a színházi pénztárnál.

Karenin Anna. A mult évi színházi slágerdarab a Karenin Anna, az idén először szombaton kerül színre. A vezetős szerepeket ezuttal is T.-Csige Böske és Thury Elemér fogják játszani, kik e darabban kiváló sikert arattak.

Vasárnap délután. Vasárnap délután mérsékelt helyárrakkal az Ocskai brigádéros színmű kerül színre.

Madarász. Naponként folynak a próbák a «Madarász» operettből, melynek repriz-előadása vasárnap este lesz. Kétségteljesen az előadás egyike lesz a legszebb operett-előadásoknak, melyben Borbély Lilinek és Falussi Istvánnak jut nagy feladat. Az operettet kiváló gondnal Kassay Károly rendez, ki az operettben Csörsz bárót játsza.

Szintelen riportok.

A pótlék.

Jelenet egy állami hivatalban.

A főnök: (A szolgálhoz.) Küldje be Rubrika Szilárd napidíjast.
(A szolgál beküldi.)
A díjnok: Méltóztatik parancsolni?
A főnök: Rubrika, maga családos ember!
A díjnok: (Sóhajt.) Igen.
A főnök: Hány gyermeke van?
A díjnok: Könyörgöm alássan, hat.
A főnök: Micsoda meggondolatlanság ez. Minek magának hat gyerek?
A díjnok: Kérem alázattal, csak felerészben meggondolatlanság.
A főnök: Hogy-hogy?
A díjnok: Hármát hozományba kaptam.
A főnök: Annál rosszabb. Muszáj volt magának megnősülni?
A díjnok: Őszintén szólva, muszáj volt. Már nagyon sokkal tartoztam a háziasszonyomnak. Egy viharos elsején aztán... (Sóhajt.) kivezetünk az anyakönyvvezető előtt.
A főnök: Mennyi a maga fizetése?
A díjnok: Negyvenöt forint.
A főnök: És mit tud vele csinálni?
A díjnok: Könyörgöm alássan: csodálkozom.
A főnök: Mit?
A díjnok: Csodálkozom, hogy ennyiből élek.
A főnök: Van mellékkeresete?
A díjnok: Nagyon kevés.
A főnök: Mi az?
A díjnok: Ha visszaviszem az üres sőtőásüvegeket, mindegyikért kapok hat krajcárt.
A főnök: Mit? Maga iszik?
A díjnok: Csak elsején... De ezzel is kénytelen vagyok. Mert csak úgy tudok kijönni a fizetésemből, ha a pénzt duplán látom.
A főnök: Rubrika, maga cinikus ember. Nem szeretem a cinikus embereket. Maguk csinálják a tisztviselői mozgalmakat. Maguk az örök elégedetlenek. Maguknak a Dárius pénze is kevés volna. Elég rosszul teszi az állam, hogy folyton tömi magukat pénzzel...
A díjnok: Tömi?... Annál én nem voltam ott.
A főnök: Ezek az örökös fizetési kérdések, a drágasági pótlékok, családi pótlékok és még az Isten tudja, mit fognak kitalálni: csak nagyási hóbortban nevelik a hivatalnokokat. Merek

fogadni, hogy magányok is van valami nagyvási hóbortja.

A díjok: Van, könyörgöm alássan... Szeretnék mindennap vesepecsenyét enni.

A főnök: Ez az... Meg vannak mételjezve. Amikor én olyan fiatal ember voltam, mint maga, megéltem huszonöt forintból. Még meg is takarítottam egy kis pénzt.

A díjok: (Elragadtatással.) Csinálja ezt ma, főnök úr és én becsületszavamra fizetek önnek kétezer koronát.

A főnök: Miből?

A díjok: Mutogatni fogom.

A főnök: Rubrika, maga visszaél az én türelmemmel. Maga nem tudja meghálálni az én jószágomat...

A díjok: Főnök ur, engedje meg, hogy aforizmat mondjak. Az ember soha sem lehet egyszerre halás és éhes. Én pedig csak éhes vagyok. Most például szeretnék enni egy kis savanyu tündöt.

A főnök: Nem vagyok kíváncsi a szellemeskedéseire. Ha olyan nagy humorista, írjon egy szindarabot. Itt végezze a munkáját és ha ez derogál, menjen bankigazgatónak. Megértette?

A díjok: Hogyne, könyörgöm alássan, mikor minden elsején ugyanezt tetszik mondani.

A főnök: Most pedig vegye tudomásul, hogy a magas kormány rendeletéből száz korona családi pótlékot kap.

A díjok: Havonként?

A főnök: Micsoda konfidencia ez? Nem akarná mindjárt az én fizetésemet is? Egyszer és mindenkorra kap száz koronát. De ha akarja, ezt havonkénti részletekbe is beosztjuk.

A mai csütörtöki felolvasó-est

A harmadik est fényes és változatos műsora.

A csütörtöki irodalmi estét rendező bizottság ma tartja harmadik felolvasó-estélyét a rom. kath. főgimnázium dísztermében, változatos, értékes és érdekes műsorral.

A program számai lesznek Borbély Lili a debreceni színház kedvelt szubrette primadonnájának, továbbá Burger Erzsike urleányának ének számai, és Vajda Ilonkának a debreceni színház kiváló tagjának szavalata. Egyébként a részletes műsor a következő:

1. Koncert valzer: szerezte és játsza zongorán: Mártonfalvy György a debreceni színház karnagya.

2. «Rika» belépője, Szabados Bélától: továbbá: «Miért vagy másé» és más műdalok: éneklő Borbély Lili a debreceni színház tagja.

3. Füredy F. Gusztáv előadása.

4. Népies gyógyító szokások, írta: dr. Liszt Nándor, felolvassa Lóky Béla dr.

5. Komoly szavalat. Tartja: Vajda Ilonka, a debreceni színház tagja.

6. Papp Zoltán nótáiból, továbbá Grigtől «in Khone» műdal, éneklő Burger Erzsike urleány. Zongorán kíséri Kerner József zene-tanár.

7. Zeneszámok: előadja: Veress Tóni és fia zenekara.

Amint a műsorból látható, sikerült a rendező bizottságnak ezuttal is elsőrendű művészi nívón álló programot állítani össze. Az estély kezdete pont öt órakor s a rendező bizottság ezután kéri a közönséget, hogy helyeiket már pont öt órakor foglalják el, nehogy a későbbi jövevények a műsornak művész-számainak megzavarják.

Jegyek korlátolt számban Antalfy József kereskedésében kaphatók. Helyárak: ülőhely 50 fillér, állóhely 30 fillér.

KÖZÖS MINISZTERI ÉRTEKEZLET.

Ma délelőtt 11 órakor kezdődött meg a közös miniszteri értekezlet a külügyminiszteriumban gróf Aehrenthal külügyminiszter elnöklése alatt. A minisztertanácson a közös miniszterek és Montecuccoli tengerészeti parancsnok vesznek részt. Gróf Khuen-Héderváry Károly még tegnap este hosszasan tanácskoztak Lukács László pénzügyminiszterrel, aki közölte vele Székely Ferencnek az ellenzékkel folytatott tanácskozásait. Khuen válaszában Lukács még ma este Budapestre hozza. Reggel a miniszterelnök a királyi személye körüli miniszteriumban dolgozott, Lukács László pedig meglátogatta Zaleski osztrák pénzügyminisztert. A félhivatalos jelentése szerint a semmeringi üdülés igen jót tett Khuen-Héderváry miniszterelnöknek, akinek állapota teljesen kielégítő. A közös miniszteri értekezlet után Khuen-Héderváry ismét visszautazott Semmeringre és csak a jövő héten tér vissza Budapestre. A közös miniszteri értekezlet a félhivatalos jelentés szerint a decemberben összeülő delegációk elé terjesztendő kérdésekkel és első sorban a közös költségvetéssel foglalkozik.

UJDONSÁGOK

A 'Debreczen' szerkesztősége é
kladóhivatala Darabos-u. 7. sz. a
Telefon 412.

FELFORDULT VILÁG.

Miklósnap dal.

Se' tél, se' nyár, de még ősz sem...
Hogy mi van hát nem tudom.
Enyhe légben napsugár ring
Mégkopaszult ágakon.
Gondolkodom mint egy bölcsész
S amilyen okos vagyok:
Megérem, hogy felfedezem
Az ötödik évszakot.

Mert, hogy ősz nincs, azt mind látjuk
S ha nincs ősz és tavasz sem,
Valaminek lenni csak kell...
Én teremő, Istenem.
Linge-lenge szál ruhákba
Járunk bálba, s moziba
Igy gyanum van... hogy eszemben
Vagy az örök természetben
Történt valami hiba.

Vagy már fordított világ lesz,
Nyáron lesz tél, s télen nyár??
S héber módra működik a
Melengető napsugár?
Mert az lehetetlen mégis,
Hogy Mikulás reggelén
Aquavarell-zöld füvet egyen
Fehér szőrű kis tehén.

Heuréka... Heuréka!
Csak van Isten az égben,
Aki segít, megkönyörül
Szegény emberiségén.
Drágasági pótlék címén
Megadja azt, mit akar.
Tavaszzal ősz... ősszel tavaszt,
Nyáron meg hó-zivatart.

Ne féljete atyámfiak!
Sutba a téli kabát.
Járjuk fel a Nagyerdőt, hogy
Nyilik-e a gyöngyvirág.
Erdei út... gyöngyvirággal...
Egyéb vajjon még mi kell...
Halleujja... néked... édes
Könyű kis... Überzieher.

Szigma.

— **Szabad Iskola.** Holnap, csütörtökön a Szabad Iskolában Nyáry Béla ref. főgimnáziumi tanár tart előadást «A rádiumról és az anyag szerkezetéről.» Az előadás vázlata ez: Az elektromos sugárzások. Anód-, katód- és x-sugarak. Radioaktív testek sugárzásai: x- és B-sugarak. E sugarak sajátosságai és a Geissler- és Crookes-csővekben végbemenő sugárzásokkal való hasonlóságok. Az érdekes fizikai előadás este 6 órakor kezdődik az ipartestület dísztermében (Simonffy-u. 1—c., II. em.) s teljesen ingyenes. Kívánatos, hogy az ismert előadó ez ismeretterjesztő előadásán minél nagyobb számú hallgatóság vegyen részt; különben a vezetőség minden felölttet szívesen lát.

— **Bizottsági gyűlés.** A kollegiumi gazdasági tanács építető bizottsága ma délután 3 órakor a főiskola kis tanácstermében gyűlést tart. Tárgyak: Gazdasági tanácsvégezések. Csatornázási munkálatok.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Bokor József dr. egyetemi magántanárt a budapesti tudományegyetem bölcsészeti fakultásához rendkívüli tanárrá nevezte ki.

— **Pénzügyi bizottsági gyűlés.** A debreceni ref. kollegium gazdasági tanácsának pénzügyi bizottsága szombaton délután a kollegium kis tanácstermében gyűlést tart. Tárgyak: Folyó ügyek.

— **Hymen.** Mészáros Gyula Párvik Margitot, Bakonyi Lajos Zsádányi Erzsébetet, Bordás Lajos Karsai Zsuzsánnát, Rásó Pál Stefán Erzsébetet, Gerhard György Szabó Erzsébetet, Stark Sándor Fiszler Ilonát eljegyezte; Hamar Sándor kömvességér ref. és Harangozó Juliánna ref., Berki Béla népzeneész ref. és Balla Róza ref., Bányá Péter napszámos gkat. és Vedres Juliánna ref., Dédai László gyármunkás gkat. és Szücs Mária ref., Kozma Mihály napszámos ref. és Tóth Julianna ref., Szövecs Gerzson börlő ref. és Jóvir Erzsébet ref., Laczak Gábor napszámos ref. és Gyalai Erzsébet ref., Erdei József kisbirtokos ref. és Szücs Mária ref. házasságot kötöttek.

— **Jóváhagyott házvételek.** A város egyik multkori közgyűlésén elhatározta, hogy Prém Ferencz Ajtó-utca 15., Bihari István Rakovszky-utca 2. számú házat megveszi. Ma értesítette a belügyminiszter a várost, hogy a hozott határozatokat jóváhagyja.

— **Nőegyleti gyűlés.** A debreceni jétékony nőegylet ma délután öt órakor Szele György ref. lelkész elnökletével tartott gyűlésén belső egyleti ügyekben határozott.

— **Adófizetők figyelmébe.** A városi adóügyi osztály ezt a hirdetést teszi közzé: Az 1911-ik évi orsz. betegápolási pótdadó kivetési listajstrom elkészülvén, az 1883. évi XLIV. t.-c. 16. §-a értelmében f. évi december hó 7-ik napjától december hó 14-ik napjáig a városi adóhivatalban 8 napi közszemlére lesznek kitéve. Miroli a t. adófizető közönség oly felhívással értesítetik, hogy ezen listajstromokat az említett helyen a hivatalos órák ideje alatt bármikor tekinthetik meg és ha a kivetés ellen alapos kifogásuk volna: felszólalásait a városi adóügyi osztálynál 15 nap alatt annyival inkább adják be, mivel az e tárgyban később beérkező panaszokat figyelembe venni nem fogjuk.

— **A munka áldozata.** Ma reggel a Simonffy-utca 13. számú háznál súlyos szerencsétlenség ért egy munkásnőt. A háznál építkezés folyik s a munkálatoknál van alkalmazva Nagy Sára 17 éves leány. Maltert hordott fel az emeletre Nagy Sára. Amidőn a malteres ládát már felvitte az egyik társnőjével az emeletre, hirtelen megszédült a lezuhant a vasgerendákon át a pincébe. Összetört tagokkal találták meg a szerencsétlenül járt munkásleányt. Az előhívott mentők részesítették első segítségben, majd bevitték a kórházba, ahol beöltözték. A munkásleány állapota igen aggodalmas. Rendkívül súlyos belső sérüléseket szenvedett. Helyzetének aggodalmas voltát fokozza, hogy Nagy Sára áldott állapotban van. Az esetet bejelentették a rendőrségnek, mely a vizsgálatot megindította.

— **Kézrekerültek a bagosi rablók.** Vasárnapról hétfőre virradó éjszaka, — mint már megirtuk, — Hajdubagos községben véres esemény történt. Orenstein Béla kereskedő üzletébe rablók akartak behatolni, hogy a boltot kifosszák. Orenstein azonban felébredt s megriasztotta a vakmerő embereket. — A rablók egy vadászfegyverrel lőttek Orenstein szobájába, a kereskedő pedig revolverrel felelt a lövésre. A kereskedő golyója megsebesítette az egyik tettest, mire jobbnak látták a menekülést. Az esetet a csendőrségnek bejelentette Orenstein, akik a nyomozást megindították. Történt azonban, hogy hétfőn reggel három suhanc, — névszerint Keserü Mihály és Keserü János, továbbá Oláh Sándor — melegen érdeklődtek Orensteinnél, hogy mi történt nála. Orenstein előadta, hogy tudja, kik voltak a rablók s majd a csendőrök ellátják az illetők baját. — Az egyik suhanc — Keserü Mihály — láthatólag elsápadt s oly gyanusan viselkedett, hogy Orenstein nyomban a csendőrségre sietett, bejelentette észleleteit s kifejezte azon gyanuját, hogy az egyik tettes Keserü Mihály lehet. A csendőrök azonnal vallatásra fogták a fiatal legényt, aki elmondta, hogy Orensteinnél a rablást ő, valamint bátyja, Keserü János és Oláh Sándor nevű barátjuk követték el. Részletesen adta elő a megtört suhanc az egész történetet, majd megjelölte azt a helyet, ahová a támadásnál használt kétszövű vadászfegyvert elrejtették. Orenstein üzletéből két üveg pálinkát vittek csak el, mert menekülniök kellett, mivel Oláh Sándor a kereskedő golyójától megsebesült. A csendőrök mind a három bűnöst letartóztatták s a bűnfelekkel együtt ma átadták a debreceni kir. ügyészségnek.

— **Bizottsági gyűlések.** Az ipartestület lakatos és kuffuró szakosztályainak tegnapi hírdetett gyűlései elmaradtak. Ma délután három órakor a henteszakosztály fog összejönni s az ipartestületi előjárásába a maga részéről 1 rendezés és 1 póttagot jelölni. December 11-én délután három órakor a cipész, 12-én délután három órakor a csizmadia, 13-án délután három órakor a kádár-paintér, délután fél 5 órakor a kályhás, 14-én délután három órakor a férfi és női szabó, 15-én délután három órakor a kárpitos, asztalos és bőröndös, 16-án délután három órakor a bádigos, szerelő és műszerész választmányok fognak gyűléseiken a magok részéről az ipartestületbe tagokat jelölni.

— **Sikkasztó járási számvevő.** Sátoraljai helyről jelentik: Dókus Gyula alispán a honnani főszolgabíróóság ügykezelését megvizsgálva, megállapította, hogy Körössy Sándor járási számvevő közel 7000 koronát sikkasztott el a vármegye által középpontilag kezelt községi szegény- és munkás-segítő-alapokból. Körössy évek óta folytatta bűnös manipulációját és mostanáig sikerült lepleznie a sikkasztást. A községekkel illető bírságpénzeket ő kezelte és neki kellett volna ezeket a pénzeket a középpontba utalni. Körössy a naplóban kivezette a pénzt, az aktán jelezte a beutalást, és a büntetéspénzeket zsebre rakta. Az alispán Körössy ellen azonnali eirendelte a fegyveimet és fölfüggesztette állásától.

— **Az Orsz. ref. Parochiális Könyvtár-bizottság** által a Cura pastorialis és belmisszió kézikönyve című munka tervére kihirdetett pályázatra összesen 7 pályamunka érkezett be, melyet a Gergely Antal, Nagy Károly és Szabó Aladár dr.-ből álló bizottság fogja elbírálni. — Ez évi illetményül a Parochiális könyvtárban Erdős József dr.-nak, a debreceni teológiai akadémia országos hírnevű, kiváló professorának «Ujszövetségi irodalomtörténete» és Prussincký Pál dr. Kálvin életéről írott művének II. kötete fog megjelenni.

— **Halálozások.** Az elmúlt napon az alábbi elhalálozásokat jegyezte be a debreceni anyakönyvi hivatal a kerületi halálozási anyakönyvébe: Csintalan József rk. 2 hónapos, özv. Nyilas Andrásné, szül. Szűcs Julianna ref. 67 éves.

— **Születések.** A debreceni m. kir. állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi napon az alábbi születésekről tétetett jelentés: Ifj. Horváth Mihály gazdasági cseléd ref. és Molnár Mária ref.: Mária leánya, Pintér Agoston dohánykertész ref. és Tar Julianna ref.: Julianna leánya, Szilágyi Sándor mezőrendőr ref. és Sánta Mária ref.: Piroska leánya, Szűcs Mária házvezetkő ref. halva született leánya, Harsányi Sándor kőművesmester ref. és Papp Julianna ref.: Julianna és Zsuzsanna Margit ikerszületett leányai, Weisz Ignác szatócs izr. és Hoffmann Vilma izr.: Mária leánya, Káposzta Gyula máv. géplakatos ág. hev. és Nóbik Irén ref.: Gyula, Antal fia ág. hev., Csiki Gábor népzeneész ref. és Balogh Julia rkath. Gábor fia ref. és Klára, Aranka leánya rkath. ikerszületett gyermekei, Csesznák Mátyás napszámos ref. és Bárcsi Erzsébet rk. halvaszületett fia, Vass István rk. földbirtokos és tolosai Nagy Julianna ref.: Tibor, István fia, Nagy Sándor biztos ref. és Dudinszky Viola rk.: Ilona, Gizella, Róza leánya, Szöllösi István szatócs ref. és Gáll Eszter ref. Erzsébet leánya, Meszetán Julia gkat.: Julianna leánya.

— **Egy ügyvéd hirtelen halála.** Nagyváradról jelentik: Deák István harmincegy éves váradai ügyvéd az éjjel hirtelen elhunyt. Nagybörzsönyben látott vendéglő lakásán s kitűnően mulattaké jfélig. Egy órákor elmentek a vendégek s az ügyvéd aludni tért. Mielőtt lefeküdt, meghagyta feleségének, hogy reggel hét órákor költse fe. Az asszony azonban reggel hiába költögette az urat, azt hitte, hogy elájult s orvosért küldött, aki megállapította, hogy az ügyvédet agyvérzés ölte meg.

— **Maffia a családi béke ellen.** Temesvárról jelentik: A temesvári rendőrség kinos ügyben folytat napok óta nyomozást. Már néhány hete a városban számos uri családhoz hol a férjhez, hol a feleséghez, névtelen levél érkezik, amely rágalommal és sértéssel halmozza el a házastársakat és állítólagos bűnöket fog rájuk. Hosszabb időn át a leveleknek hitelt is adtak s számos kellemetlenség fakadt e névtelen levelekből, csak most vettek azonban észre, hogy rendszeres hajsza folyik a családi béke ellen. Állítólag egy városi maffia áll a névtelen levelek mögött.

— **Baptista-térítés Biharmegyében.** A baptistáknak Magyarországon, Biharmegyében van a legtöbb híve. Az eldugott falvakban egymásra keletkeznek az új egyházak. A bihari egyházak közül a nagybörzsödi a legnagyobb és arról volt szó, hogy itt baptista egyetemet fognak létesíteni. Állami támogatást várnak és csak akkor lesz aktuális az egyetem kérdése. A hívők toborzása lelkesen folyik. Legutóbb Körösfeketető községben folyt a térítgetés. Az új hitet egy Bulzán János nevű ember terjesztette itt el. A községbeliek eljárógattak hozzá és Bulzán jámbor tanításokkal tartotta őket. A rajongó apostol lassankint elhíntette a lakosság között a baptista vallás tanait és a körösfeketetői oláhok sorra felekküdték az új hitre. A fél Körösfeketető már baptista. Bulzán János folytatja az apostolkodást és ma-holnap nem jár senki a pápa templomába.

— **A mi jó az jó.** Már pedig, hogy a Hajnal-Mulató kabaret előadásai jók, ötletesek, kacagtatóan humorosak, azt senki el nem tagadhatja, aki csak egyszer is megfordult a helyiségben.

— **Aki gyilkossággal vádolja magát.** Ma reggel jelentkezett a budapesti főkapitányságon Lukasz Sándor harmincegy éves molnársegéd és elmondotta, hogy e hónap 5-én a Margit-hidról a Dunába dobott egy embert. Lukasz vidékről jött Budapestre munkát keresni. Ötödikén reggeltől kezdve ivott és részegen bandukolt hazafelé Budára. Amikor a Margit-híd közepére ért, találkozott egy másik részeggel. — Összeszólalkoztak, verekedtek és az ismeretlen megragadta Lukasz és a Dunába akarta lökni. Ő azonban megelőzte, átnyalábolta a részt és a hid karfáján keresztül a vízbe dobta. Azóta nincs nyugta, furdalja a lelkiismeret, eljött hát a rendőrségre jelentkezni. Lukasz Sándort a főkapitányságon őrizet alá helyezték és kint tartják, hogy igazat mond-e. Lehet, hogy tényleg elkövette a gyilkosságot, de nincs kizárva, hogy éhez, pénze nincs és ilyen módon akar lakáshoz és élelemhez jutni.

— **Elfogott templombetörő.** Nyiregyháza-ról jelenti tudósítónk, hogy a péntekről szombatra virradó éjszaka három betörés történt a városban. Felőlék egy bank kezelésében levő zálogház Wertheim-szekrényét, de mikor a pénzszekrény páncélajtájához értek, megzavarták őket és elmenekültek. Betörés történt ugyan-ez éjszaka a református és zsidó templomban is, de egyik helyről sem vihettek el semmit. A rendőrség és csendőrség erélyes nyomozása tegnapi éjszaka kézrekerítette a templomok betörőjét. Talyigán a temetőbe vitte magát, ahol pénzt vett egy rejtékhelyről, aztán bement a városba dorbézolni. A csendőrök éjfél tájt egy zugkávéházban leltek rá. A betörő Pleskó Géza 25 éves ungmegyei rovott multu csavargó, aki már öt évet ült kasszabetörésért.

Marosvásárhelyi ügyvédi vizsgára, Kolozsvári jogi vizsgákra

rövid idő alatt eredményre vezető módon előkészít:
Dr. POLCZ REZSŐ ügyvéd
jogi szeminárium a jogalkalmazást tanító intézete
Kolozsvár, Egyetem-utca 7. szám.
Ügyvédi vizsgára kizárólag ügyvéd szakérők készítenekele

Beöthy László képviselő.

A hosszupályi-i terrorizmus.

Hallatlan visszaélések és terrorizálások között folyt le a hosszupályi választás. Tisza Pistának birodalma, a közigazgatási botrányról híres Biharország most különösképen kitett magáért. A leghallatlanabb erőszakot követték el a közigazgatási hatóságok a választás alkalmával.

A botrányoknak valóságos halmaza tárult elénk Hosszupályiiban. A választást sok izgalom előzte meg. Amint tudjuk, a kerület mandátumáért ketten versengtek: Buza Barna volt képviselő, a függetlenségi és 48-as párt jelöltje és Beöthy László kereskedelemügyi miniszter, a kerület volt képviselője, kinek éppen miniszterré történt kinevezése miatt kellett lemondani mandátumáról.

Reggel hét órákor vonult fel a két párt. Egyforma erősnek látszottak. Mindkét jelölt támogatására több képviselő érkezett Hosszupályira, a rend fentartására pedig egy század huszárságot, egy század gyalogságot és csendőrséget koncentráltak.

Félkilencor kezdődött a választás két küldöttség előtt. Választási elnök: Móricz Ernő megyei főorvos.

Féltiz órákor a szavazatok aránya ez volt:	
Beöthy László	52
Buza Barna	40
Féltizenegy órákor:	
Beöthy László	164
Buza Barna	73
Féltizenkét órákor:	
Beöthy László	294
Buza Barna	128

A hallatlan visszaélések és erőszakoskodások elkeserítették a függetlenségi párti szavazókat és habár a kerület polgárai híven kitartottak a függetlenségi zászló mellett, az erőszakoskodások a gyengébbeket megingatták és sokan pártoltak át a munkapártiakhoz.

Folyt az etetés és itatás. Folyt a vesztegetés, mint rendesen.

A szavazás eredménye az lett, hogy Beöthy Lászlót 231 szótöbbséggel a hosszupályi kerület képviselőjévé választották.

A szavazatok állása ez:

Beöthy László	818
Buza Barna	587

Érdekes, hogy a választás eredményének a kihirdetésénél négy szál mungó volt csupán

HUNNIA

Műterem képei, levelezőlapjai

szépek, olcsóak, tartósak.

Műterem: Csapó- és Piacz-utca sarok.

Ujonnnan berendezett

Papir, Iró- és Rajzszer-

:: kereskedésben ::

Piac- és csapó-utca sarkán

:: (a Takaré- és Hitelintézet
ujjonnnan épült palotájában.) ::

Üzleti könyvek

Irodai felszerelések

Csomagos,
Dobozos
és Családi **Levélpapírok**

☞ jutányos árban beszerezhetők. ☜

Teljes tisztelettel

HOROVITZ ZSIGMOND.

Piac-utca 12.

TELEFON 330.

Női kelengyét, bluzokat, csipkét, függönyt — **HRABÉCZY** Első Debreczeni
legszébben fest, tisztít, mos és vasal **Gőzmosó, vegytisztító és Ruhafestő Gyár r.-t.**
 Gyár és központi iroda: Széchenyi-utca 42. szám. Telefon: 323. szám.
 Fiókok: Csapó-u. 30. Telefon 668. Hatvan-u. 11. Telefon 578. Felvételi telep: Piac-u. 22. (Glück férfidivat üzlet.)

Apró hirdetések.

Tíz szög 50 fill., mindegy további szó 5 fill.
 Apróhirdetések előre fizetendők.

Zongorázik ön? 3 korona havi előfizetéssel legjobb és legújabb zeneműveket kölcsönöz Országos hangjegykölcsönző intézet, Andrásy-ut 47. Tessenék prospektust kérni.

KIADÓ LAKASOK. Csapó-utca 10. szám alatt udvari lakás, az emeleten egy vagy két szoba butor nélkül kiadó. Értekezhetni Csapó-utca 10, az emeleten.

Csizmadiamesterek csizmaszárba való papiros kiló és mázsáknál olcsón beszerezhetik Horovitz Zsigmond papírüzletében Piac-utca 12.

Irodának alkalmas

világos, tágas

három szoba

(2 utcai, 1 udvari)

1912. május hó 1-től
kiadó

Darabos-u. 7

Neubauer János

sodronyműgyáros

a Stenczinger-ház lebontása miatt
 irodahelyiségét és raktárát

a gyártelepre helyezte át.

Debreczen, Rétmalom-utca 4. sz.

Ducika krém, páratlan hatású arc-
 szépítő szer. Ára 1 kor.
Ducika szappan ára 70 fillér, **Ducika**
puder, három színben ára 1 korona.

Indiai fogcsepp, a legmakacsabb
 fogfájást is meg-
 szünteti. Ára 70 fillér.

Tyukszemirtó, 2-3 nap alatt min-
 den bőrkeményedést
 megszüntet. Ára 70 fillér.

A fentiek csakis a

Balás Ödön utóda

HARSÁNYI LAJOS

„Reménységhez“ címzett gyógyszer-tárában
 Debreczen, Csapó-utca 18. sz. a. kaphatók.

Legolcsóbb és
 legjobb hatású **Hashajtó**

NEUSTEIN
FÜLÖP
CUKROZOTT
HASHAJTÓ LABDAGSAL

(Neustein Erzsébet-pilulái)

felülmúlja minden tekintetben a hasonló készítményeket. Fentli szer mentes minden káros alkatrésztől, a legjobb sikerrel használják az altest bántalmánál, könnyű székletet szerez, egy vértisztító gyógyszer sem ártalmatlanabb és alkalmasabb a

Székrekedés

legyőzésére, mint a legtöbb betegség okozójára. Cukrozott volta miatt, a gyermekek is szívesen veszik. Egy doboz 15 pilula tartalommal 30 fillér, egy teleres 8 dobozzal, tehát 120 pilulával 2 korona. A pénz előre küldése mellett bérmentve.

Óvás! Utánzóttól óvakodjunk

„Neustein Fülöp hashajtó piluláit“ tessék kérni! Csak akkor valódi, ha minden dobozon a törv. bejegyzés Szent Lipót védjegye a Philip Neustein gyógyszerész aláírása fekete vörös nyomasztásban olvasható. A keresk. törvény által védett esomagjainkon cégünknek rajta kell lennie.

Neustein Fülöp gyógyszer-tára,

Sz.-Lipóthoz. Wien, Plankengasse 6.

Kapható Debreczenben: Tóth Béla, Mihalovits J., Muraközy László, Arany J. gyógyszerészeknél.

Aki gyomor-fájós, bélbeteg, étvágytalan,
 lesoványodáskor hajlandós, használja a számos év óta jónak bizonyult **gyomorsót, Schaumann**
 gyógyszer-tárából Stockerauban.

Aki szabályozni és épségben akarja tartani jó emésztését, használja a Schaumann-féle gyomorsót, tapasztalni fogja, hogy más szerek oltárában mily jól érzí magát.

Gyomorsó eltávolítja azonnal a felesleges gyomorsavat és előmozdítja az emésztést. Egy doboz ára 1 kor. 50 fillér.

Gyomorsó-pasztillák kényelmes s kellemes ugyanazon hatást tesznek, mint a gyomorsó. — Ára tartályoskint pilulával a 10 gyomorsó-pasztillával kor. 1-50. Postai szétküldés jogkevesebb 2 doboz megrendésénél — utánvétellel

Schaumann gyógyszerész
Stockerauban.

Kapható minden gyógyszer-tárban.

Minden a szakmába vágó jobb kereskedésekben kapható.

Világhírű

SULEIMAN

Gummisarok

a koronajegygyel.

Főraktár Ausztria-Magyarország részére:
Hermann Hirsch-cég Wien VII/3.

KELETI J. Cs. és kir. szabad. sérv-
 kötők és testgyógyító
 gépek gyára.

BUDAPEST, IV., Koronaherceg-utca 17.

Legújabb háromezernél több ábrával ellátott képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Alapítva 1878.

Telefon 13-76.

Cs. és kir. szabadalm.

sérvkötők

pneumatikus gummi pelottával. Haskötők hölgyek és urak részére minden altesti betegség és lógó has eller. Gummi göresér harisnyák. Műlábakat és műkezeket amputáltak részére, testegyenestítő-, járó- és támgépeket, mű- és támasztó fűzőket, egyenestartókat a ferde-nőlték részére, —

valamint a betegápoláshoz tartozó összes cikkeket készít a technika legmodernebb elvei szerint, legjutányosabb gyári árak mellett